

Buntownik z wyboru? Uwagi źródłoznawcze do biografii Andrzeja Gałki z Dobczyna

Andrzeja z Dobczyna zwanego Gałką nie trzeba szerzej przedstawiać. Pochodzący z wielkopolskiego Dobczyna Andrzej syn Wolisława zapisał się na studia na Uniwersytecie Krakowskim w semestrze zimowym 1420 roku. W krótkim czasie, po dwóch latach, uzyskał stopień bakałarza, a po kolejnych trzech został mistrzem *artium*. Niemal wszystko, co wiemy na temat Andrzeja z Dobczyna wiąże się z jego działalnością na Uniwersytecie Krakowskim. Mimo szybkości, z jaką osiągnął stopnie na wydziale sztuk, jego kariera uniwersytecka po 1425 roku, w pewnym sensie zatrzymała się. Mistrz Andrzej nie osiągnął bowiem stopnia na żadnym wydziale wyższym. Mimo to cieszył się dużym szacunkiem w krakowskim środowisku akademickim, co sprawiło, że dwukrotnie sprawował funkcję dziekana wydziału *atrium*, a w 1439 roku został kanonikiem w prestiżowej kapitule św. Floriana.

Miejsce w podręcznikach zapewniła Gałce nie jego kariera uniwersytecka, ale spór o potępione i zwalczane przez władze kościelne poglądy Jana Wiktora, których okazał się jedynym polskim zwolennikiem. Wiosną 1449 roku rewizja przeprowadzona w krakowskim mieszkaniu mistrza Andrzeja doprowadziła do ujawnienia w pełnej skali jego nieortodoksyjnych zainteresowań tekstami Wiktora, które przez wiele lat kopiował, komentował i tłumaczył na j. polski. Wszczęte na polecenie kardynała Zbigniewa Oleśnickiego postępowanie inkwizycyjne w tej sprawie utknęło w miejscu z powodu ucieczki Gałki z Polski. Ostatni epizod związany z mistrzem Andrzej dotyczy jego pracy w utrakwistycznej parafii w Podvčkach i dyskusji, jaką odbył w 1451 roku w Taborze z Eneaszem Sylwiuszem Piccolominim, który opisał to spotkanie w swoim liście do kardynała Juana Carvajala.

Jedyna obszerniejsza biografia mistrza Andrzeja z Dobczyna wyszła spod pióra Stanisława Kolbuszewskiego 60 lat temu (*Herezja kanonika Jędrzeja Gałki*, Wrocław 1964). Od publikacji tego opracowania wiedza na temat Gałki znacznie się pogłębiła; udało się odnaleźć nowe źródła dotyczące Gałki, a przede wszystkim na nowo przeanalizować zasadniczy korpus tekstów znanych Kolbuszewskiemu. Nadszedł więc czas na przygotowanie nowej biografii mistrza Andrzeja z Dobczyna, umieszczającej go w centrum sporów religijnych i dyskusji akademickich drugiej ćwierci XV wieku. Celem referatu będzie dokonanie przeglądu badań i pokazanie możliwości przygotowania biografii mistrza Andrzeja, która pozwoli w nowym świetle pokazać jego działalność na Uniwersytecie Krakowskim i źródła jego sporu z kolegami.